

SZARA STREFA 2020

Partner raportu i konferencji:

Jacek Fundowicz
Krzysztof Łapiński
Bohdan Wyżnikiewicz
Dorota Wyżnikiewicz

Warszawa, 11 marca 2020 r.

Co to jest szara strefa?

Na szarą strefę (gospodarkę nieobserwowaną) zdefiniowaną zgodnie z zasadami rachunków narodowych w ESA 2010 składają się trzy podstawowe elementy:

- **działalność nielegalna**, czyli produkcja i handel narkotykami, przemyt papierosów oraz działalność sutenerska (obie strony są dobrowolnymi partnerami transakcji gospodarczej),
- **działalność ukryta**, czyli zaniżanie efektów działalności przez zarejestrowane podmioty gospodarcze (transakcje same w sobie nie są sprzeczne z prawem, ale nie są zgłaszane w celu uniknięcia procedur administracyjnych),
- **działalność nieformalna**, czyli działalność gospodarcza nierejestrowana podejmowana przez osoby fizyczne na własny rachunek.

Przyczyny rozwoju szarej strefy

Wysokie koszty prowadzenia działalności:

- obciążenia podatkowe, opłaty administracyjne,
- koszty zatrudnienia (pozapłacowe, minimalne wynagrodzenie),
- inne obowiązki nakładane na przedsiębiorców.

Aspekty regulacyjne:

- niski poziom przejrzystości prawa,
- koncesje i zezwolenia,
- obciążenia administracyjno-sprawozdawcze i nadmiar kontroli,
- normy dotyczące BHP, ochrony środowiska, techniczne itd.

Zła koniunktura gospodarcza

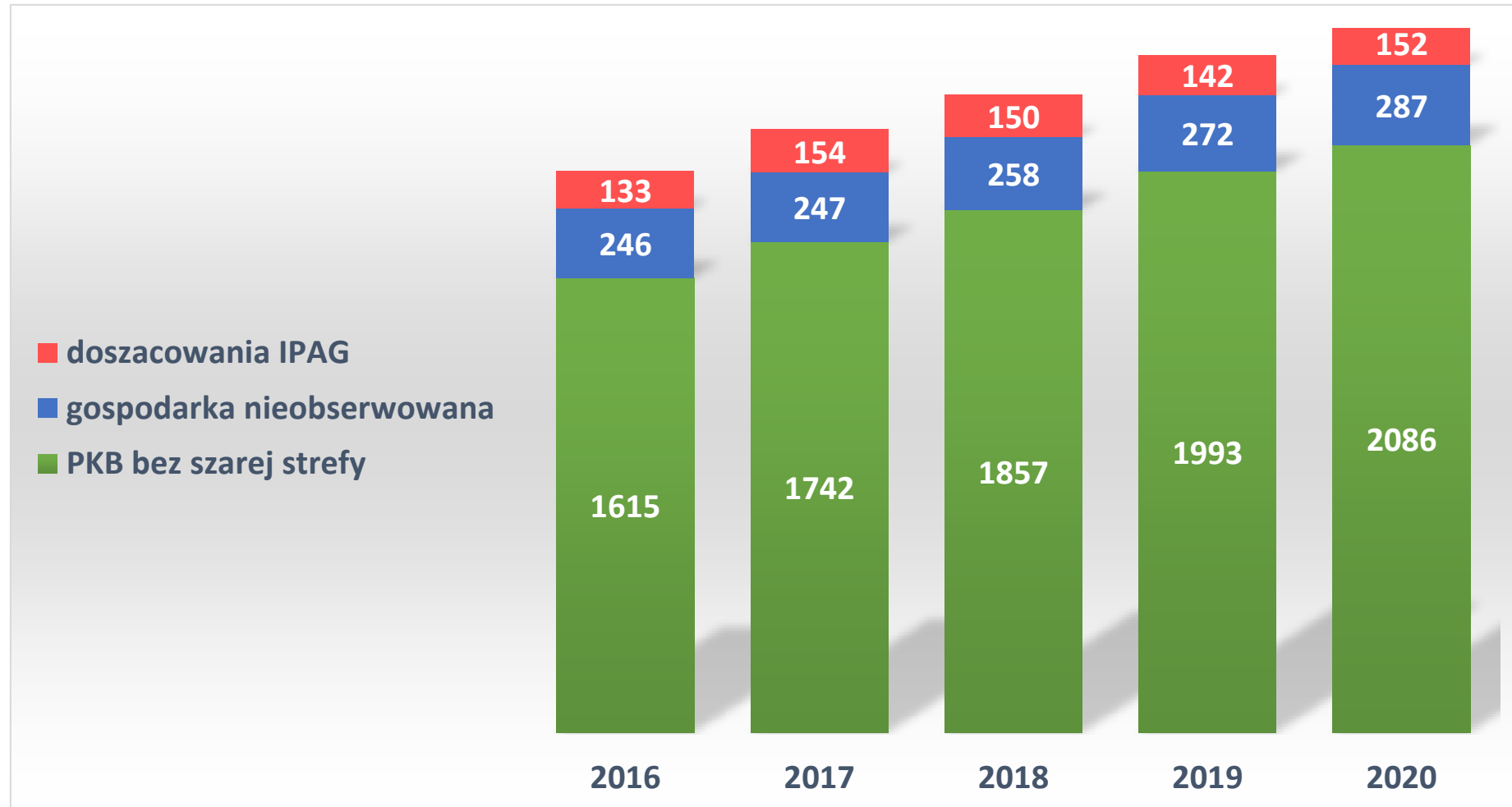
Niska moralność podatkowa

Szara strefa w ujęciu GUS (w %) (gospodarka nieobserwowana)

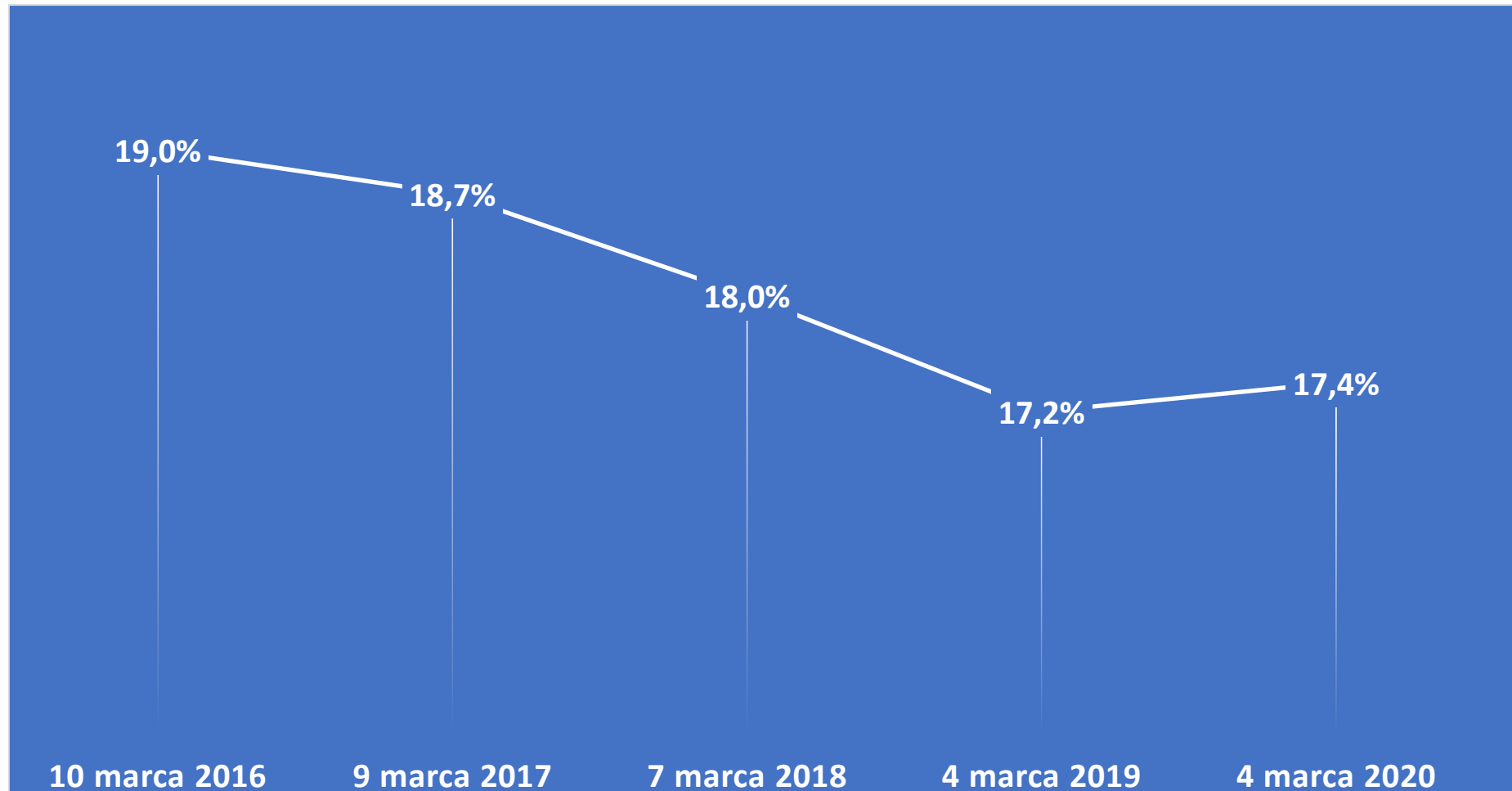
Elementy szarej strefy		2014	2015	2016	2017
Szara gospodarka	Działalność ukryta	10,4	11,0	10,8	10,2
	Działalność nieformalna	2,3	2,2	2,1	1,9
Działalność nielegalna		0,6	0,3	0,3	0,3
Gospodarka nieobserwowana		13,3	13,5	13,2	12,4
PKB		100,0	100,0	100,0	100,0

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Szara strefa w ujęciu IPAG (mld PLN)

Udział szarej strefy w PKB wg IPAG

Metody ograniczania szarej strefy

Działania państwa:

legislacyjne, kontrolne, represyjne

Edukacja i prewencja:

administracja państwowa, interesariusze rynkowi,
trzeci sektor

Rozwój obrotu bezgotówkowego:

działania legislacyjne, edukacja, mechanizmy zachęt

Uwarunkowania bieżące

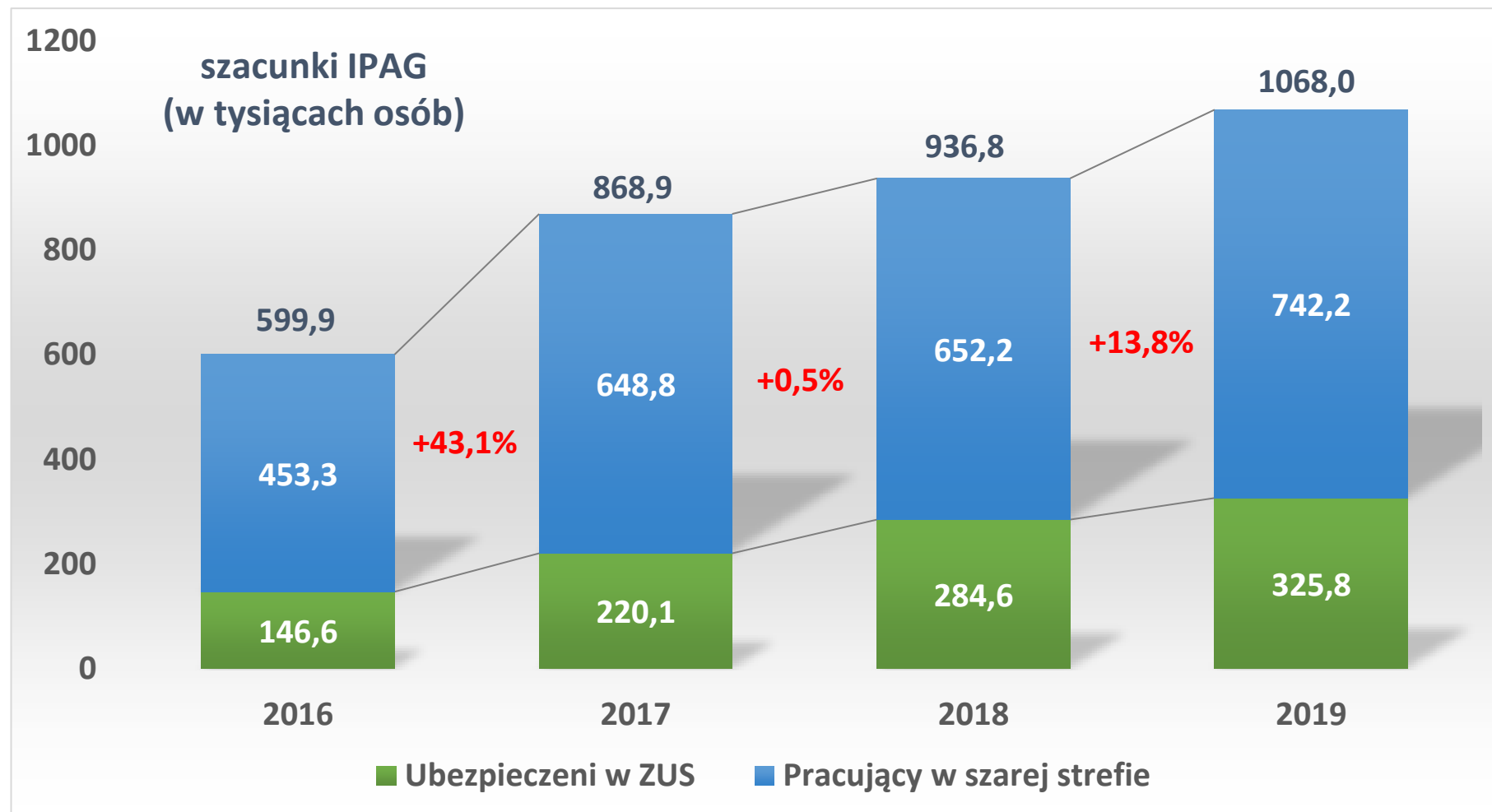
- Stan koniunktury gospodarczej
- Sytuacja na rynku pracy
- Uszczelnienie systemu podatku VAT
- Ograniczenie przemytu i nielegalnego obrotu paliwami płynnymi
- Ograniczenie półlegalnego i nielegalnego rynku hazardowego
- Skuteczna walka z działalnością nielegalną (narkotyki, dopalacze)
- Wzrost popularności transakcji bezgotówkowych
- Przesunięcie kapitału z szarej strefy do przedsięwzięć legalnych
- Wzrost płacy minimalnej, rynek pracownika

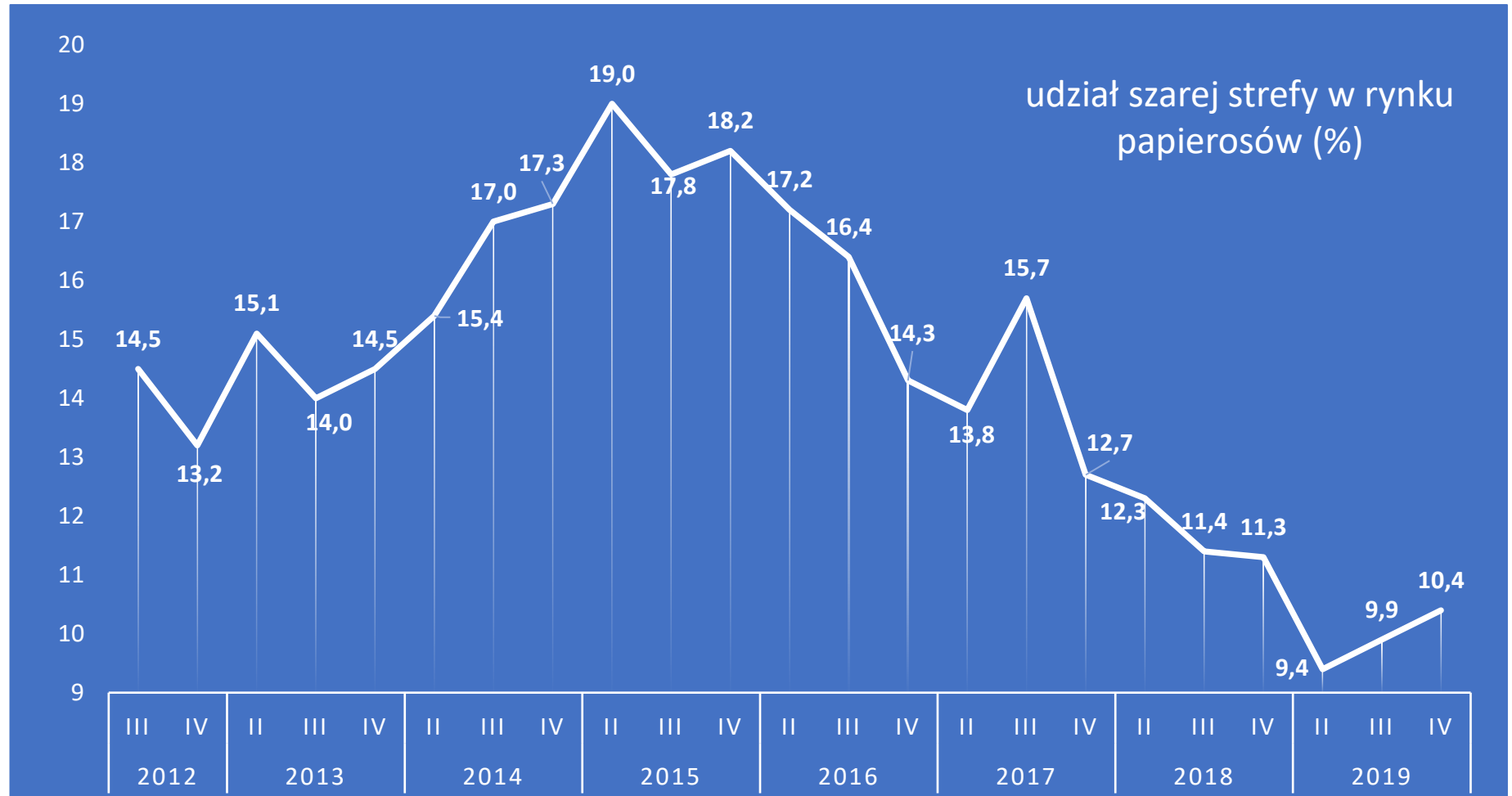
Rozwój obrotu bezgotówkowego

- Redukcja szarej strefy jako jeden z efektów rozwoju obrotu bezgotówkowego
- Wzrost liczby terminali płatniczych w Polsce
- Nowe obszary stosowania kart płatniczych
- Rozwój alternatywnych możliwości dokonywania płatności bezgotówkowych on-line
- Rozszerzenie funkcjonalności bankomatów

Obcokrajowcy zatrudnieni w szarej strefie

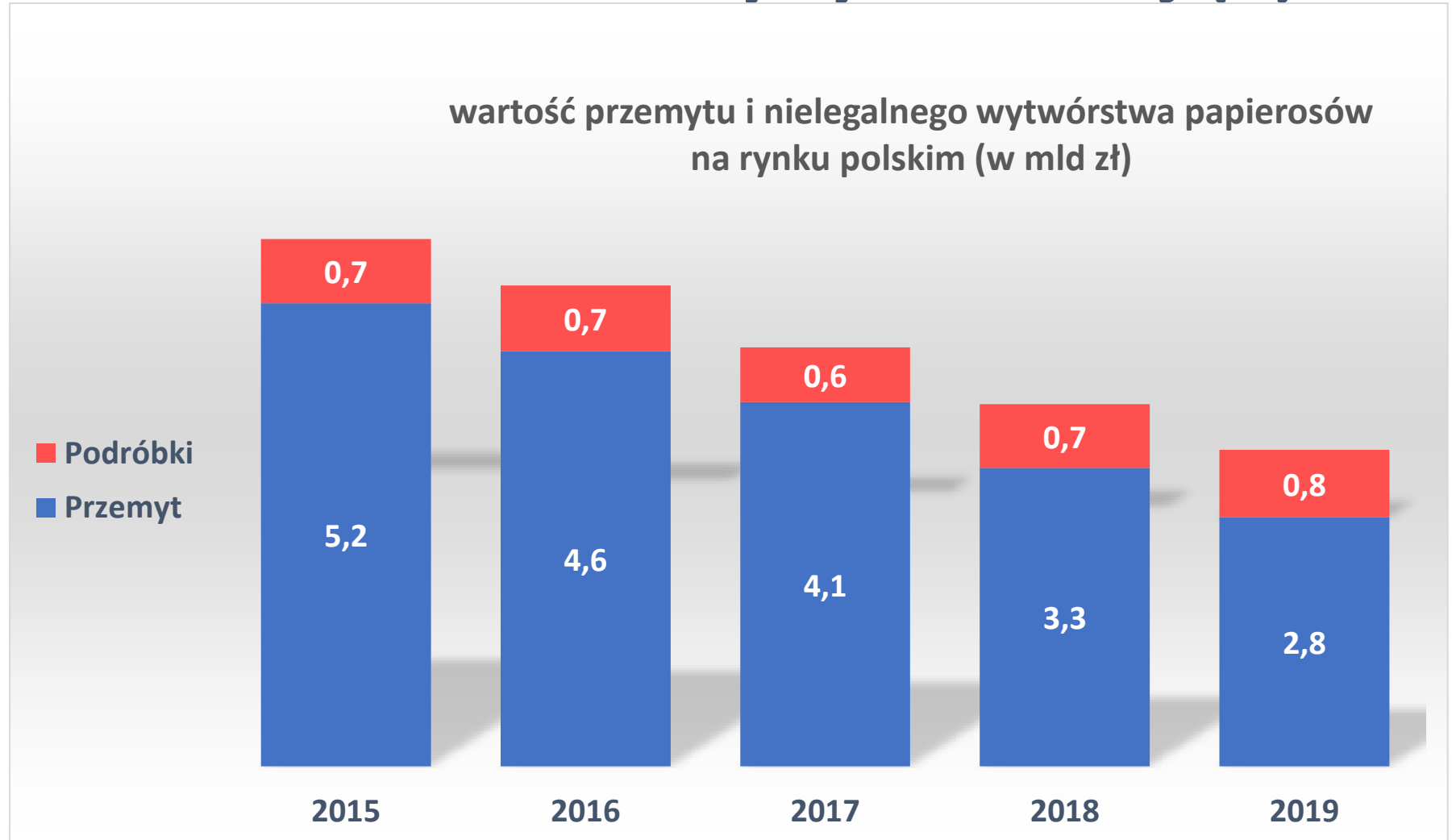

Szara strefa w branży tytoniowej (1)

Źródło: Raporty firmy Almares

Szara strefa w branży tytoniowej (2)

Podsumowanie

- Spadek w średnim okresie udziału szarej strefy w polskiej gospodarce wynikiem działań władz, dobrej koniunktury gospodarczej i walki z działalnością nielegalną
- Nieznaczny wzrost udziału szarej strefy w 2020 r. jako wynik osłabienia koniunktury, wzrostu płacy minimalnej i zmian na rynku tytoniowym
- Wzrost liczby cudzoziemców pracujących w szarej strefie
- Konieczność stałej identyfikacji nowych przejawów szarej strefy i podejmowania działań ją ograniczających

Dzień wyjścia z szarej strefy 2020

Partner raportu i konferencji:

